

...geproefd

Niet ingeloot voor de workshop?
Hier leest u het verslag van de lezer die
de workshop uit 'De proeverij' van vorige
keer volgde.

Cees van Schaik

DE CURSUSGROEP VORMDE ZICH OM TOT EEN HECHT TEAM

Cursus Teamcoaching

Het werken met teams en groepen heeft altijd mijn warme belangstelling gehad. Eerst als (team- en interim-)manager en later als coach heb ik het werken met teams altijd als waardevol en energiegelend ervaren. Toch, hoe eenvoudig ik kon terugvallen op literatuur over teamcoaching, de praktijk leverde soms meer vragen op dan me lief was. Gesterkt door de opleiding tot beroepscoach bij de Alba-academie, is het een logische stap om de cursus Teamcoaching bij Alba te gaan volgen. Met deze cursus wilde ik in het bijzonder de benodigde vaardigheden in de praktijk trainen om sterker voor de dag te komen als teamcoach.

Op voorhand was duidelijk dat de doelgroep voor deze cursus bestaat uit externe coaches; coaches die dus niet met hun eigen teams aan de slag gaan, maar juist als 'buitenstaander'. Dat dit essentieel is, blijkt wel uit de gekozen opbouw en aanpak van de cursus. Want naast het coachen van het team, blijkt dat het niet uitzonderlijk is als je als teamcoach ook de teamleider afzonderlijk coacht.

De cursusgroep in Amsterdam bestond uit zes deelnemers, die als coach of trainer actief zijn en ook met teams en groepen in aanraking komen. Bij de vraag waarom deze cursus, hoorde ik vaak: "Hoe doe ik het coachen van teams nu goed?"

Medecursist Roosje Hofman, die teams coacht op zeiljachten, preciseerde haar doel als volgt: "Ik kom er in de praktijk achter dat ik het moeilijk vind om de juiste diagnoses te stellen. En om dan niet ondergesneeuwd te raken door de

emoties die snel de overhand krijgen tijdens het varen. Met wat meer theoretische achtergrond van teamcoaching hoop ik een antwoord te krijgen."

De cursus werd verzorgd door Jacoba van Egmond, die zelf als teamcoach werkzaam is en 'medebouwer' is van deze cursus. Op de eerste avond stond zij stil bij het theoretische kader. Jacoba voerde duidelijk de regie over het proces, hoewel zij elke inbreng vanuit de groep warm en liefdevol ontving. Met concrete en heldere afspraken (contracting) tussen docent en cursisten, maar ook tussen cursisten onderling, startte zij met de uitleg van het teamdoelmatigheidsmodel. Waar nodig greep zij terug op de theorie over groepsdynamica. Hiervoor hadden de cursisten zich ingelezen in de zeer toegewijde theorie van Jan Remmerswaal. Ook stond 'ikzelf als coach' centraal tijdens deze startbijeenkomst: hoe verhoud ik me tot mijn rol als teamcoach,

door welke bril kijk ik en wat voor methodiek in groepsdynamica spreekt mij het meeste aan. Juist deze toevoeging aan de cursus maakt dat het meer is dan alleen een uitleg of spelen met groepen. Met die duidelijke kijk naar jezelf, leer je te onderkennen wat jij fijn vindt in teamcoaching en hoe jij de juiste interventies zou kunnen plegen. Zoals ook tijdens alle andere cursusavonden stond de eerste avond vooral in teken van zelfwerkzaamheid en interactie. In het vervolg van de cursus werd het 'cursistenteam' meegenomen in de fase die elk team feitelijk doormaakt. Dat in avond twee er nog geen sprake was van een team bleek duidelijk bij het construeren van een zo groot mogelijke papieren toren. Hoewel humor de stemming sterk beïnvloedde, werden de patronen en de onderlinge posities die teamleden innemen toch prachtig zichtbaar. Zelf 'vluchtte' ik uit de groep, ik voelde me als medebouwer aan de toren niet in de groep. Het leerproces van deze oefening was groots en van toegevoegde waarde. Opvallend was ook dat de groep steeds leergieriger werd en met grote belangstelling uitkeek naar de volgende stap.

Tijdens cursusavond drie stonden de persoonlijke casussen van een ieder centraal. Het mooie van deze avond was dat het 'team in wording' al ontmerkt wat meer initiatief overnam van de docent. Spontaan werden vooraf de casussen per mail uitgewisseld zodat we de avond nog effectiever konden benutten. Uiteindelijk, in de vierde les, nam het team het heft in handen. Onder wakend oog van Jacoba, die mooie reflecties inbracht en deze telkens weer relateerde aan het theoretische kader, vormde de cursusgroep zich om tot een hecht team, waarin met onderling respect elk teamlid zichzelf kon blijven. Dat dit uiteindelijk ook het doel van de cursus

was, konden we wel bevroeden, maar ervaren dat dit ook gebeurt, is als een warme douche. Opmerkelijk vond ik dat sommige cursisten zich wel heel erg goed kunnen inleven in rollenspelen. Bij het spelen van ingebrachte casussen werd nog maar eens bevestigd dat de 'slechterik' een wel heel erg geliefde rol is. Sommige konden dan ook hun lol niet op. Maar naast de humor was het een mooi leerproces, telkens weer. Je leerde hierdoor wel goed onderkennen wanneer je een patroon (vooral dat van weerstand en afkeer) kunt doorbreken door de juiste interventies te plaatsen.

Het praktijkgericht werken heeft mij erg aangesproken en uiteraard heeft de docent hier een belangrijke bijdrage in gehad. Ook medecursist Carla van Slagmaat deelt deze mening: "Er zijn mij mooie kaders aangereikt die door oefening en uitleg voor mij zeer bruikbaar zijn geworden. Ik kan het al direct gaan toepassen."

De cursus besloeg vier avonden in vier opeenvolgende weken. Dit heb ik als prettig ervaren. Al was het naar mijn mening, en die van de andere cursisten, wel jammer dat het 'nu al' voorbij was: een terugkomavond is wenselijk. Zoals medecursist Manfred Weisz uitsprak: "Dit smaakt naar meer, het had van mij best wat langer mogen duren".

Met de bagage van de cursus ga ik direct aan de slag. Ik zit midden in twee teamtrajecten en ik voel me een stuk sterker dan voor de cursus. Ik maak me minder zorgen over wat me allemaal te wachten staat. Ik heb mijn rugzakje weer lekker gevuld.

Cees van Schaik is zowel (intern) (team)coach bij Finace BV te Amstelveen, als zelfstandig (team)coach te Gouda.

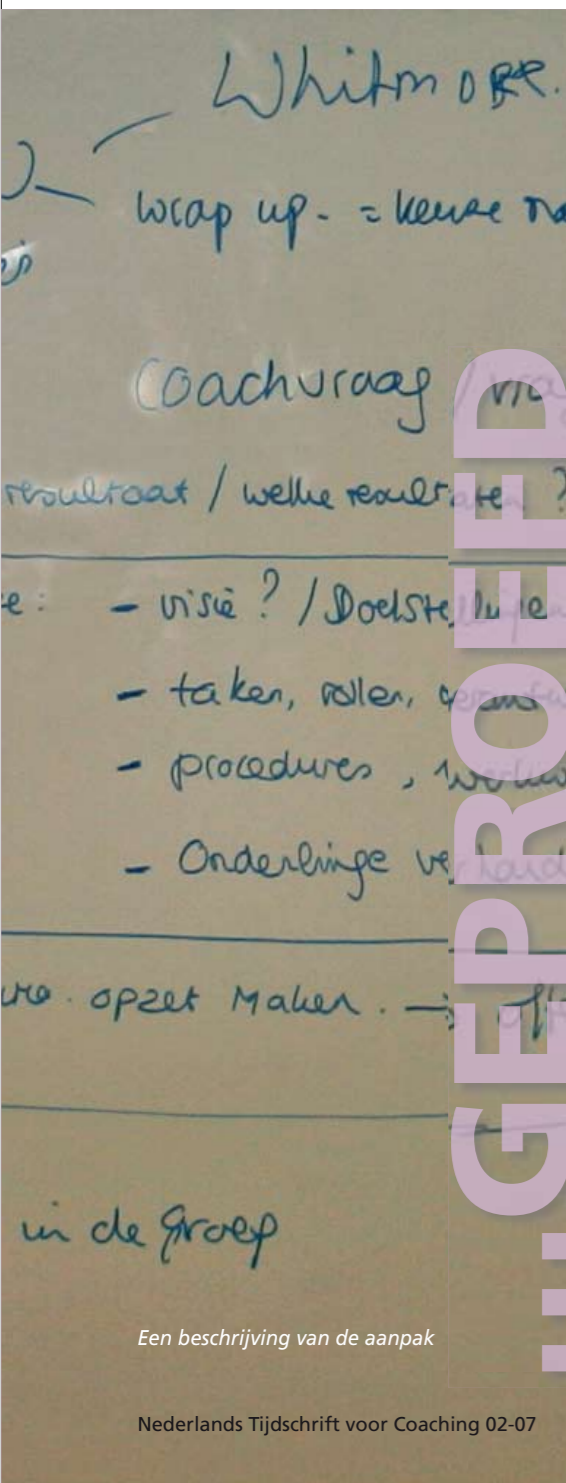
Cursist Manfred legt zijn aanpak uit aan docent Jacoba

Samen aan de slag

Theoretische onderbouwing vooraf

Een beschrijving van de aanpak